

TRANSCRIPT Klimaatrechtvaardigheid en een wijdbeense verleidster. Met Kauthar Bouchallikht (afl. 94a)

Met veel dank aan: Zenaïde, Conny, Cynthia, Marthe en AmberScript.com <3

NYD dag zonnestraaltjes en ijskonijnen, je luistert naar DAMN, HONEY

START INTRO TUNE

ML De podcast over shit waar je als vrouw van deze tijd mee moet dealen

NYD Mijn naam is Nydia

ML En ik ben Marie Lotte

NYD Dit is aflevering 94 - deel a.

ML Vandaag te gast, Tweede Kamerlid voor GroenLinks Kauthar Bouchallikht. Activist in hart en nieren, van jongs af aan stond ze al op de barricaden. Vorig jaar werd ze met ruim 27.000 voorkeursstemmen de Tweede Kamer in gekozen en daar zit ze nu om SHIT te fixen. Ze zet zich in voor een eerlijk, groen, gelijkwaardig en zorgzaam Nederland, strijd voor klimaatrechtvaardigheid en verkiest hoop boven haat. En ze is het eerste Kamerlid in de fucking geschiedenis van Nederland dat een hoofddoek draagt - het werd wel eens tijd. Welkom Kauthar!

KAU Zo joh, wat een intro, ik moet er helemaal van blozen! *lacht*

NYD Sorry, maar dit is echt nog maar DIT van wat jij allemaal in je leven gedaan hebt en want er is ook een boek, je hebt marsen en stakingen georganiseerd en in commissies en LAKS en weet ik veel wat allemaal gedaan

ML Eerst stond dat er allemaal in en toen dacht ik, nee, dat kan niet

KAU ik word hier sprakeloos van hè, dan ga ik in plaats van de podcast hier zitten blozen

NYD heel goed

ML helemaal oké

KAU *lacht* dankjulliewel, mooi intro

NYD we gaan het met jou hebben over anything klimaat. Eerlijk gezegd, ik kijk er best een beetje tegenop, niet om met jou te spreken, maar het is gewoon zo'n groot... verschrikkelijk, verschrikkelijk.

ML Ja, het is verschrikkelijk

NYD Maar Ik ben heel blij dat jij d'r bent, Kauthar, omdat je toch altijd ook weer met een lach en een... positief ehhe positivisme, kan je dat zo zeggen? met een positiviteit komt, die ons

erdoorheen gaat slepen. Hoop ik

ML Ja, daar hopen we. Voordat we in de ellende duiken, doen we eerst eventjes onze rubriek de femi-mist. Nydia, aan jou de vraag, hoe ging jij onlangs de femi-mist in?

NYD Nou, wij, Marie Lotte en ik, wij zwemmen elke dag en dat doen we buiten op een steiger, dus in principe kan iedereen daar naartoe, kan daarbij aanwezig zijn en dat is eigenlijk altijd hartstikke leuk. Maar gisteren verscheen er opeens tijdens het zwemmen een man op het bankje wat dan zo uitkijkt over het water. En ik had er al een beetje een rare vibe bij. Hij was een beetje zo naar ons gaan kijken. Maar goed, wij gewoon doorzwemmen en ik ging er uit. Toen zag ik hem al kijken en toen pakte hij dus zijn camera en eerst was-ie gewoon recht vooruit aan het filmen, maar zodra Marie Lotte aanstalte maakte om via het trappetje naar buiten... eruit te gaan, *pande* zo die camera zo richting Marie Lotte om haar te filmen in bikini bij het eruit gaan. En toen zei ik tegen jou, tegen Marie Lot van, nou, wacht maar met eruit gaan, ik ga je jas wel pakken, maar ik heb dus niks tegen die man gezegd.

ML Nee

NYD en dat vind ik dus jammer voor mezelf, want ik ga dan weer tegen jou zeggen dat jij je moet gaan bedekken en dat jij snel je jas aan moet doen. En we zijn ook meteen weg gefietst... wat ook gewoon helemaal prima is, want dat is dan ook even... je hebt de situatie, daar moet je mee dealen, dit was dan hoe we ermee omgingen, maar ik dacht toch: waarom zeg ik niet gewoon tegen die man: 'Sorry, wat bent u aan het doen? Wilt u haar niet filmen?'

ML ja

NYD want zo moeilijk was dat niet om dat te vragen

ML nee en ik heb ook niet gezegd, ik had het eerlijk gezegd ook niet helemaal door. Je hebt het daarna wel goed gemaakt, want toen liepen we, denk ik, twee uur later, liepen we over straat en toen verrekte een man bijna z'n nek omdat ie naar m'n kont wilde kijken. En toen riep ze: 'kun je het zien?!' *lacht* En mijn reactie was, ja, ik ben dit wel gewend tegenwoordig, want ik werd, wat is het een uur eerder ook al achtervolgd. Ja, ik weet niet wat... ik weet wel wat het is, maar het is meer.... Ik ben erg gewend dat mannen het nodig vinden om te laten merken dat ze graag naar me kijken of zo op een vervelende manier, dus mijn reactie is: nu ben ik wel gewend, da's ook niet helemaal feministisch

NYD Heb jij nog een femimist uitgespookt Marie Lot

ML ja, om alvast even in de klimaat sferen te komen... Ik weet dat vlees eten niet goed is. Ik eet ook weinig vlees, maar ik eet het nog wel af en toe en mijn zwakte is steak tartare en ik ging eergister met een vriendin uit eten en ik zag steak tartare op het menu staan en ik dacht: ik ga daarvoor, ik doe het en ik nam het...

NYD Fack het klimaat

ML FACK HET KLIMAAT!! Nee-ja, dat gaat er wel...

KAU Als het misgaat is nu allemaal wel jouw schuld!

iedereen lacht

ML bedankt voor het luisteren naar DAMN, HONEY. Euh, nee, dus ik had steak tartare, het was heerlijk. Alleen de de feministische klimaatgoden die dachten wel, jaaa meid, karma is een bitch, dus ik heb gister de hele dag op de WC gezeten. Ik zal verder niet in details treden *lacht* en ik ben genezen van mijn steak tartare, die hoef ik nu niet meer. Maar ja was wel eventjes weer een... een goeie les

NYD Het was echt even spannend of jij hierbij kon zijn, nu op dit moment

ML Ja, nu, nee-ja, was gisteravond nog eventjes onduidelijk, maar ik zit er en met gewoon m'n kopje thee en m'n glaasje water.

KAU Gelukkig

NYD Kauthar, haal jij ook wel eens iets uit wat niet feministisch is? Maak je wel eens een femi-misser?

KAU O, jaaa, en ik vind het heel gezond dat we hier zo openlijk over durven te praten trouwens, dat zouden we vaker moeten doen, over onze uitdagingen. Ik zat te denken, want nou ja, goed, ik ben veel bezig met taal en hoe belangrijk het is dat we op een gelijkwaardige manier ook over elkaar spreken. En nou ja, goed, ik...een tijdje geleden had ik schriftelijke vragen ingediend, dus vanuit de kamer aan de minister en het ging over toegankelijkheid van het OV en ik wilde dus het punt maken van: hé, voor mensen die in verwachting zijn, is het allemaal nog erger. En toen sloop het er toch in dat ik had opgeschreven 'zwangere vrouwen', En dank ik, ja, dan komt dat weer, zeg maar in die draaimolen van hoe we praten binnen het systeem, bij wijze van over mensen in verwachting. En dan voel ik toch de verantwoordelijkheid om dat wel sowieso te wijzigen. Maar ook om daarmee hopelijk een beetje te kantelen hoe we hier over praten. Maar goed, daar moet je dan maar net aan denken. Ja... zit er best wel diep in en dat besef ik ook wel op zulke momenten

ML ja, ja

KAU nou ja, goed, ook genoeg missers van mijn kant en heel fijn om dan op elkaar te kunnen reageren en scherp te houden

NYD Ja! Zo zie het ook. Tijd voor post!

POST JINGLE

ML Eerst een leuk bericht en het is een leuk anoniem bericht. Zoals de luisteraar misschien wel, misschien niet weet, zijn we bezig met het samenstellen van een tweede bundel met seksverhalen, en die bundel heet 'Fucking horny' die ligt in september in de winkel. En voor het eerste deel, we hebben een eerder deel uitgebracht, 'Damn Horny' hebben wij, Nydia en Marie Lotte zelf ook een geil verhaal geschreven. En dat verhaal, dat gaat over een koppel dat een holte avond beleeft in een cocktailbar in een hotel. En in dat verhaal speelt een bepaalde tepelketting een belangrijke rol. En voor de rest moet je het verhaal maar lezen als je benieuwd bent. Hartstikke leuk. Maar naar aanleiding daarvan kregen we gisteren een anoniem.. een anonieme review binnen die best wel heel geweldig is. En nu wil ik die even voorlezen

'Toen ik onverwachts wegglibberde bij een verhaal uit Damn Horny, heb ik de bundel doorgespeeld aan mijn vriendin met een kleine knipoog naar het eerste verhaal. Die knipoog is goed angekommen, want inmiddels heb ik vernomen dat ik binnenkort een tepelketting zal moeten dragen onder haar favoriete jurk, terwijl ik ons favoriete speeltje in heb. Alleen al bij het idee aan deze naderende avond voel ik mijn vulva kloppen. Dank, mede honingbal'

NYD Ik vind dit echt geweldig, wij hebben gewoon een verhaal geschreven en mensen gaan dat dan na doen!!

ML uitvoeren!

NYD Maar dan wel met een beetje een tikje daarboven op, met dat speeltje

ML ja, want dat hadden we d'r niet ingeschreven, maar dit is echt... nou, ik vind dat echt zó'n groot compliment. Nahjah, we hebben voor deel 2 misschien wel een vervolg geschreven op dat verhaal uit deel 1

NYD ik gun deze... degene die dit berichtje stuurde, in ieder geval een heeele leuke avond. Veel plezier. Oké, het poststuk, ik ga 'm aan jullie voorlezen:

Eén van mijn mannelijke collega's vroeg of ik even tijd voor hem had.

Hij kwam met het volgende: tijdens een gesprek van ons, een tijdje terug, had ik volgens hem afwisselend wijdbeens en met mijn benen op tafel gezeten. Hij benoemde dat hij het er nu, tijdens het gesprek, nóg warm van kreeg om op te rakelen. Eerlijk gezegd ben ik, doordat ik overrompeld was, een beetje vergeten wat hij precies zei, maar ik kreeg het gevoel dat hij me duidelijk wilde maken dat ik hem hierdoor een ongemakkelijk gevoel had gegeven.

Ik baal achteraf dat ik hem niet heb gevraagd naar wat hij precies met dit gesprek

wilde: had hij nou het idee dat ik hem probeerde te verleiden, of zo? Dat gevoel heb ik er in ieder geval wel aan over gehouden.

Ik was super verbaasd en zei tegen hem dat ik dit niet eens door heb gehad. Dat ik waarschijnlijk gewoon heel erg op m'n gemak was en daarom zat op een manier waarop ik lekker zat. Ik heb mijn excuses aangeboden voor het feit dat hij zich ongemakkelijk heeft gevoeld.

Na het gesprek begon ik gelijk aan mezelf te twijfelen: shit, ben ik zo onprofessioneel dat ik wijdbeens voor een collega heb gezeten? Wat had ik aan? Had ik misschien een legging aan gehad waarin een camel toe te zien was of zo? Heb ik ook zo gezeten waar cliënten (ik werk in de zorg) bij waren? Denken andere collega's ook zo over me? Heb ik ze laten denken dat ik ze aan het verleiden was? Ik voelde me echt alsof ik iets verkeerd had gedaan en heb gelijk de 'schuld' van de situatie bij mezelf gezocht.

Echter, toen ik dit met verbazing (want dit kwam voor mij echt uit het niets) tegen mijn vriendin vertelde werd zij boos en gaf aan dat ik toch zeker wel mag weten hoe ik zit. En dat het juist vervelend van hem is dat hij mij nu met een gevoel opzadelt dat ik niet kan zitten hoe ik wil zitten zonder dat hij daar vieze gedachten bij heeft. Ik ben heel benieuwd, wat vinden jullie?

ML Ja, wat vinden jullie?

NYD Heb jij hier een mening over? Kauthar?

KAU ik vind het sowieso wel knap dat ze überhaupt het gesprek is aangegaan en tegelijkertijd vind ik het ook gewoon absurd hoeveel mensen denken te bemoeien met anderen. Hoe je zit, hoe je loopt... en ik hoor net dat je bijna gewend bent geraakt dat mensen naar je kijken, is inderdaad eigenlijk heel heftig. Dus dat we het gesprek openbreken over minder bemoeienis met elkaar, lijkt me heel goed. En wat ik ook wel knap vind van deze persoon is dat er wel het gesprek is aangaan en diegene de ander probeert te begrijpen, want soms is het heel vervelend wat een ander doet en soms kan het ook juist leiden tot verandering. Dus ik ben eigenlijk wel heel benieuwd wat hier uiteindelijk uit is gekomen en ik ben wel trots op de persoon om dat gesprek überhaupt aan te gaan. En voel je vooral niet schuldig, want als er een probleem is, dan ligt dat ook wel deels bij de ander.

ML Ja, ik vind het zo lastig dat er... Ik kan me dus in de brief.... dus wel voorstellen. Ten minste, ik kan me voorstellen dat je in een werk of professionele sit situatie, dat je aangesproken wordt op een houding. Bijvoorbeeld, ik zit heel vaak met m'n benen op tafel. Ik kan me voorstellen dat toen ik nog bijvoorbeeld op de uitgeverij werkte, dat mijn baas dan had gezegd: meid ff, die benen van tafel af.

NYD Al helemaal met mensen van buitenaf maar je erbij, maar überhaupt zou het gezien kunnen worden als onprofessioneel.

ML Ja, ik kan me ik kan me daar in inleven. Waar ik wel overviel, was dan dat hij dan blijkbaar zei dat ie het warm had gekregen ervan, eh want daar. Daar zit die seksuele lading eh van eh man spreekt vrouw aan op dat ze zich fatsoenlijk moet gedragen, omdat hij er anders last van heeft, want hij kijkt, bekijkt haar seksueel en dat is wel echt het punt waar ik heel erg over val en waar ik, waar ik het ook heel erg eens ben met met haar vriendin dat dat niet oké is.

NYD Ja sowieso ik, ik moest ook daaraan denken dat ik heb ook wel op een kantoor gewerkt en natuurlijk ook wel eens in zakelijke omgevingen ben ik geweest. Hoeveel mannen zitten wel niet wijdbeens?! gewoon ALTIJD, daar wordt toch helemaal geen enkele seksuele lading aangegeven, dat is gewoon hoe ze zitten. En als een vrouw dan wijd been zit, dan is het blijkbaar verleidelijk?!

ML I don't know man. Ik vond het heel raar.

NYD Misschien als je er een heel kort rokje aan hebt, waar je niks onder aan hebt en een soort 'basic instinct' move maakt. Dat is die film waarin ze zo heel obvious... Maar anders zit je toch gewoon?

ML Ga toch weg!

NYD En dat dat dan al gezien wordt als iemand verleiden, ik vind het pfff.

ML Ik vind het echt wel sad dat ze met een ongemakkelijk gevoel bleef zitten daarna. Want kijk hij kan zeggen, kunnen we er over praten, maar uiteindelijk schuift hij dat ongemakkelijke gevoel gewoon af op haar. Eh en onterecht ook. Ik bedoel... Ten minste, op de manier waarop ik m nu lees en hoe hij 'm heeft ingestoken. Ik weet niet. En ze zegt dat ze er achteraf van baalt dat ze niet doorgevraagd heeft. Dus ik dacht misschien is het nog een idee om dan alsnog een keertje met hem te praten. Maar ik kan me ook voorstellen dat je dat dan niet wil.

NYD om dan toch nog iets te zeggen het ging een beetje snel allemaal en ik was erg overrompeld, maar kun je nog een keer uitleggen wat precies nou het probleem was.

NYD & **ML** ja kan, ja.

NYD Goed wat een situatie, jammer dat het dan meteen weer in het seksuele getrokken moet worden door deze collega.

ML Ja erg jammer.

TUNE SPONSOR

ML Het is weer die tijd van de maand, ik bedoel van deze aflevering

NYD Sponsortijd! Maar zo te horen ga jij het weer eens hebben over bloed

ML Ik heb het al HEEL LANG NIET over bloed gehad, dus nu neem ik het ervan.

NYD ik ga er even voor zitten, vertel

ML Ik word loeilaaierend ongesteld, ellllllike godvergeten maand weer

NYD ja, het schijnt iets terugkerends te zijn hè, menstruatie

ML Bij mij komt er elke maand weer zoveel bloed om de hoek koekeloeren dat het mijn leven wel echt beïnvloedt. Echt van jongs af aan. En 't is niet een kwestie van een tamponnetje erin en jodelahiejjodelehaaaa

NYD ja, we hebben het echt over situaties waarbij het bloed langs je benen loopt, je de stoel van je huisgenoot ruïneert en handdoeken neerleggen in bed en weten dat die onder het bloed zitten de volgende dag en ik weet het allemaal niet. Maar het is een drama.

ML DRA-MA. Maar NO MORE sinds menstruatie-ondergoed in mijn leven is. En dan specifiek menstruatieondergoed van SNUGGS

NYD even zonder dollen, het is niet gewoon anders, maar period underwear is voor jou echt life changing

ML Absoluut. Het changed the whole game, the menstruration game. Want nu gebruik ik naast m'n menstruatiecup ook de menstruatie onderbroeken en ik ben echt al in geen tijden doorgelekt. Als in: dat is gewoon niet meer iets wat gebeurt. En er zullen nu mensen zijn die luisteren en zeggen, ja oké waar heb je het over, misschien niet te bevatten, maar doorlekken was echt onderdeel van mijn menstruatiedeal - en echt een heel stressvol onderdeel.

NYD Hoe werkt dit dan?

ML Mens, het is gewoon een onderbroek. Gewoon een doodnormaal ogende onderbroek. Die ondertussen mega absorberende superkrachten heeft en waar je dus gewoon in kunt bloeden. Je hebt ze voor lichtere dagen, die tot een tampon opnemen ofzo, maar ook exemplaren die tot wel 4 tampons opnemen. Ze zitten hartstikke comfortabel, in verschillende modellen, ook lekker high waisted als je wil. Het lekt niet en het stinkt niet en na het dragen spoel je ze even uit in koud water en kunnen ze meegewassen worden met je normale was. Ik zou het van harte, heel erg aanraden.

NYD Proberen MET KORTING? Dat kan. Ga naar snuggs.nl - dat is s-n-u-g-g-s.nl - en gebruik de promocode DAMNHONEY voor 15% korting

ML Deze code geldt t/m 19 juni! ALARM ALARM! T/m 19 juni

NYD Snuggs.nl!

TUNE WE MOETEN HET EVEN HEBBEN OVER...

ML WE MOETEN HET EVEN HEBBEN OVER... het klimaat, klimaatverandering, klimaatrechtvaardigheid. Een onderwerp waar we het elke aflevering wel over zouden KUNNEN hebben, want er móet iets gebeuren, willen we dat de wereld niet nóg meer kapot gaat.

NYD Ja, dan gaat er nu een opsomming volgen van hoe het al kapot aan het gaan is. De uitstoot van broeikasgassen gaat onverminderd door. De wereldwijde temperatuur stijgt, evenals de zeespiegels, en de ijskappen smelten. Deze week nog trof hevige regenval Brazilië. En er ontstonden toen aardverschuivingen en modderstromen, en er vielen zeker honderd doden en echt duizenden gezinnen, DUIZENDEN MENSEN moesten hun huis verlaten. Omdat het dus allemaal weggespoeld werd, noem het maar op. In 2007 werd er al gewaarschuwd voor deze situatie. Het *Intergovernmental Panel on Climate Change*, het IPCC, dat is een heel belangrijk panel in de klimaat wereld. En zij hebben er toen dus al voor gewaarschuwd dat Recife, de plek waar het nu gebeurd is, een van de meest kwetsbare grote steden is voor klimaatverandering. Uit berekeningen van datzelfde panel, het IPCC, blijkt ondertussen dat het in feite al onhaalbaar is om de aarde te behoeden voor 1.5 graad opwarming voor 2030. Het zijn stuk voor stuk verschrikkelijke feiten.

ML En op zondag 19 juni is er weer een Klimaatmars. In Rotterdam gaan we om 13:00 uur massaal de straat op om ons te laten horen vóór klimaatrechtvaardigheid en vóór actie. En waarom dat nodig is, wat er moet gebeuren om verdere catastrofes te voorkomen én of zo'n klimaatmars überhaupt wel zin heeft, daar praten we over met Kauthar Bouchallikht, die zelf ooit campaigner was voor de Klimaatmars. Dus oké Kauthar vertel eens, hoe staan we d'r voor klimaat-wise, klimaatverandering-wise

KAU oh, ja, het is echt afschuwelijk. Laat ik dat vooropstellen want dat was in de intro, dat er hopelijk ook wat positiviteit van mijn kant komt en dat probeer ik ook wel altijd te houden. Maar ik schipper eerlijk gezegd ook vaak tussen hoop en wanhoop. Ja, want aan de ene kant, ik zie inderdaad ook al die krantenberichten en ik lees al die stukken en wat mij ook het meest raakt vaak is, inderdaad, als we het gaan hebben over MENSEN. Want als we het hebben over ijskappen en CO2 en dergelijke, dat kan nog heel abstract klinken.

NYD En ver weg.

KAU Ja precies. Want ik vond het ook mooi wel dat je aangaf hé mensen hebben hun huizen moeten verlaten. Er zijn mensen overleden, dus het is echt real al. Ja, de klimaatcrisis is er al en tegelijkertijd denk ik ook van om uit wanhoop dan maar niks te doen en het maar te laten gebeuren. Dat vind ik ook niet kunnen, omdat ik wel heel erg geloof in verantwoordelijkheid nemen op welke manier dan ook. Dus of het nou gaat om bewust te eten of dat politiek inzetten uiteindelijk om die systeemverandering te fixen volgens mij moeten we dat allemaal met z'n allen blijven proberen.

NYD: Ja, en dat IPCC wat in het intro voorbijkomt dat is dus een soort panel dat samengesteld is door de Verenigde Naties, wat zich dus bezighoudt met klimaat en kennis delen. Zij hebben onlangs een rapport weer gedeeld. Wat komt daar dan uit zo'n rapport? Of wat zeggen zij dan?

KAU: Weet je... Ja, eerlijk gezegd heb ik zoiets van we weten meer dan genoeg.

lachen allen en zeggen ja

KAU: Het is echt al shit, we kunnen echt, ik kan best over 1000 rapporten praten, maar wat voor mij wel opvalt nu is dat wetenschappers, ik zag laatst ook op Twitter een wetenschapper die zei: ja, ik heb al zoveel onderzocht en ik heb zoveel al proberen te vertellen. Ik ga nu ook gewoon de straat op. Ja, weet je wel, van hoeveel moeten we nog weten? Shit is real en wat wel keer op keer blijkt is, even wat meer dan samengevat is; we hebben nog heel weinig tijd om de grote veranderingen te maken die nodig zijn om te voorkomen dat het echt helemaal uit de hand loopt.

NYD & ML: Ja

KAU: Ja, want nu gaat het soort van geleidelijk. Maar als we een bepaalde graad bereiken, dat we te veel in temperatuur zijn gestegen, dan kom je in een soort achtbaan terecht. En wat we nu aan het proberen zijn, is voorkomende we in die achtbaan terechtkomen. Dus gaat niet in één keer kunnen oplossen en maar hopelijk wel dat super heftige proberen te voorkomen. En ik denk dat dat het belangrijkste is om te blijven onthouden. Uiteindelijk.

NYD: Ja.

ML: Ja, want de achtbaan waar je het over hebt, ik heb een uitleg video van NOS gekeken en daar hebben ze dan over Tipping points (NYD: precies ja) dat er ja, zo'n punt is waar de aarde dan zodanig opgewarmd is, dat die het dan eigenlijk zelf overneemt en dat je dan, dat willen we voorkomen. Maar ik lees wel overal dat de anderhalve graad die we, waar we onder willen blijven, dat dat dan al niet meer kan.

KAU: Ja, en het is heel pijnlijk om dat te beseffen en ik voel ook heel veel. Nou, ja, goed, als we kijken naar de klimaatmars en de generaties die nu het meeste hier mee te maken hebben, dan denk ik: het is ook gewoon super oneerlijk. Want wij moeten gewoon shit opruimen die eerder niet is gedaan. Dat is generationeel oneerlijk. En wat ook heel veel gebeurt, is dat landen en communities die hier zelf niet verantwoordelijk zijn geweest, ook weer het meest worden geraakt. Dus ook als het gaat om die tipping point als we kijken naar bijvoorbeeld de grote bossen, de amazone en dergelijke, juist daar, er wordt door inheemse communities heel veel gedaan, eigenlijk al omdat het hun way of life is. Ja, om gewoon goed in eenheid met de natuur te werken en leven. Maar dat zijn dan juist weer de groepen die worden onderdrukt en weggejaagd. Dus dat gaat ook heel erg over social justice. Dus voor mij gaat het erom. Ja, we moeten voorkomen dat we bij dat tipping point komen, maar het gaat ook heel erg over: hoe gaan we als wereld met elkaar om en wie nemen daarin wel en niet de verantwoordelijkheid. Dus voor mij is de klimaatcrisis eigenlijk een spiegel. Het is super erg, maar het laat ook zien dat we mensen en de planeet uitbuiten. Profit above people. Dat komt gewoon als een boemerang terug. Dus vandaar ook dat de politiek hierin voor mij heel belangrijk is om te proberen ook daar dingen te regelen.

NYD: Ja, de hele crisis is natuurlijk ook gewoon veroorzaakt door rijke landen. Ik dacht dat 1 procent van de wereldbevolking twee keer meer CO2 uitstoot dan (ML: de rest) nee dan de armste helft.

ML Oh, ja, oké.

NYD: Dus dat staat zo niet in verhouding en het zijn vaak de rijke landen die nu nog, ja, ja, als je nu in Nederland woont, nou, Limburg is wel echt ook getroffen natuurlijk, maar je zou kunnen denken: ja, jo, die klimaat, wat gebeurt er nou eigenlijk allemaal, lekker weer toch buiten? waar hebben we het over?

ML: Ja, en dan kijk je dus heel erg binnen je eigen kleine wereldje en niet verder. Maar ik vond het dus wel. Ja, ik ben helemaal. Ik ben heel erg geïnformeerd door dat filmpje van de NOS, ik ga me ook in de shownotes zetten, maar ik vond het dus heel erg (**KAU:** heel nice) inzichtelijk gemaakt. Hoe, want je, je kan heel erg denken: ja, oké, maar wij doen dan nu in Nederland heel veel, maar bijvoorbeeld China, daar zijn ze dan bezig met uitstoot. Maar in dat filmpje wordt ook dan duidelijk van: ja, oké, maar Europa en Amerika zijn na de industriële revolutie vanaf 1850 heel rijk geworden en hebben heel veel CO2 in de wereld gepompt en landen zoals China en India, die dan misschien nu als vervuilend gezien worden, die komen net kijken. Die komen echt net kijken. En dat is denk ik heel belangrijk om te beseffen. Dat je ook je verantwoordelijkheid moet nemen als land dat rijk is geworden en dat jij wel, dus ook je zoi op moet ruimen.

NYD: Ja

KAU: Precies precies, en weet je wat ik pijnlijk vind? Je noemt specifiek India bijvoorbeeld, want daar verscheen ook de laatste tijd vaak nieuws over dat daar zeg maar de temperaturen zo hoog zijn, nu al. Dat er niet valt te leven. (**NYD** & **ML:** Ja), en dan denk ik soms, dan zie ik mensen hier klagen over dat ze niet meer mogen barbecuen van oh, ze pakken alles af.

ML: Ja

KAU: Dan denk ik: ja.....

ML: Pakken we alles af?

KAU: *Lacht om absurditeit*

NYD: Maar bovendien is het ook nog zo, het wordt niet eens afgepakt. Want je zou nog kunnen zeggen, pakte we het maar af.

ML: Ja. Maar we moeten wel kunnen blijven barbecuen.

KAU: Ja het is echt eeh, ja, nee. Maar dan doen we wel vega barbecue. Dan denk ik ja kom op. Denk alsjeblieft een beetje verder. En kijk ook naar de rest van de wereld.

NYD: Ja. Ehm, jij hebt een intersectionele aanpak als je het hebt over de klimaatcrisis. kan je eens uitleggen wat je daarmee bedoelt?

KAU: Ja. Één van mijn grote inspiratiebronnen, of sowieso het zwart Amerikaans feminisme is voor mij heel vormend ook geweest in mijn ontwikkeling. En Audre Lorde die zegt het heel mooi, die zegt "There is no such thing as a single issue because we don't live single issue lives. Dus, klimaat gaat over kleur, klimaat gaat over gender het gaat over je portemonnee. We hadden het net al heel even over hoe bepaalde landen meer worden geraakt dan anderen. Dus het gaat ook over geschiedenis en over hoe landen anderen hebben onderdrukt. Maar het gaat ook heel concreet over onze portemonnee we zien nu bijvoorbeeld in Nederland Energiearmoede. (**ML:** ja). Mensen die gewoon niet hun rekening meer kunnen betalen, terwijl ondertussen grote bedrijven en grote vervuilers die komen d'r helemaal mee weg, en die hebben ook genoeg geld om lekker zeg maar, te blijven stoken en uit te stoten, terwijl de mens die eigenlijk met moeite rond kan komen en misschien daarom op een vervuilende manier stookt die wordt heel erg aangesproken van zet even de verwarming lager. Ach ja dank denk ik ja, natuurlijk, we hebben allemaal verantwoordelijkheid ook als individu. Maar als ik kijk vanuit het systeem, is het niet eerlijk dat we zeg maar constant zeggen: een beter milieu begint bij jezelf, terwijl grote vervuilers ik bedoel, shell is nog steeds Koninklijk. Sorry hoor *Lacht om absurditeit*

ML: Ja ja

KAU: En dan moet ik mijn verwarming lager draaien omdat Shell, en again het is super belangrijk ik vind het ook goed dat we met z'n allen inderdaad wel de verwarming lager draaien, dus het het individuele heeft zeker effect. Dus laten we inderdaad geen vlees meer eten en de verwarming laag draaien en dergelijke. Maar laten we niet doen alsof de verantwoordelijkheid strikt bij het individu ligt, want dat leidt af van eigenlijk dat we die grote bedrijven moeten aanpakken. Dus dit gaat ook weer over wie worden geraakt en wie niet. Welke portemonnees worden gepakt. Kleur. Nou goed hebben het heel even ook gehad

over India, waar heel veel mensen worden geraakt. Brazilië werd net ook al verteld, waar veel mensen hebben moeten vluchten, dus het maakt ook heel erg uit waar je woont, waar je wordt geraakt of wie je bent. En gender wat ik zelf ook heel interessant vind, daaraan is als je kijkt naar politieke besluitvorming, maar ook wie eigenlijk het meest dragen, vooral als het gaat. Landen op het zuidelijk halfrond zijn toch weer vrouwen, ja, terwijl die het minst weer vertegenwoordigd zijn in politieke besluitvorming. Dus dan heb je ook weer, zeg maar wel, de meeste shit moeten opruimen, maar het minst toegelaten worden tot de plekken van macht om daarover mee te kunnen beslissen.

ML: En op en op welke manier worden vrouwen dan even om het concreet te maken, vrouwen dan geraakt? Het meest als je kijkt naar gender?

KAU: Nou, je ziet in communities in het zuidelijk halfrond dat daar dus vooral vrouwen uiteindelijk degene zijn die met oplossingen moeten komen voor lokale vraagstukken dus droogde het sterven van dieren. Dus die zijn heel veel bezig met voedselproductie en die moeten dan ook daarvoor gaan opdraaien. Water halen, heel concreet. Als het constant aan het uitdrogen is, overal, dan moeten daar weer oplossingen worden bedacht. Dus het gaat ook heel erg over de dagelijkse levensstijl. **ML:** Oja, ja) en hoe dan, de taken zijn verdeeld.

NYD: Ja, en stel, je wil dan dus de klimaatcrisis aanpakken en jij doet dat dus vanuit intersectionaliteit. Aan wat voor een oplossingen moeten we dan denken of wat voor een aanpak?

KAU: een hele concrete is: de grote vervuiler laten betalen. Dus ik noem daarnet heel even Shell, Tata steel. Dat is een hele grote fabriek hier in Nederland die echt verantwoordelijk is voor heel, heel, heel veel uitstoot.

NYD: Ja

KAU: En het frustreert mij ontzettend dat ik dan vanuit de kamer daar iets aan probeert te doen. Maar als je dan constant tegen allerlei muren aanloopt. Dus het wordt wel een soort van erkend, eindelijk, van oh er is een klimaatvraagstuk, volgens sommige partijen. Terwijl het gewoon crisis is. Maar als we dan kijken naar waar kunnen we de meeste winst behalen op klimaat vlak, dan wordt er toch terughoudend opgetreden naar dus eigenlijk de echt grote vervuilers. Schiphol. Weet je wel. We hebben het wel over van oh, of tenminste vanuit

sommige groepen wordt wel gezegd: ja, die rijen moeten korter enzo. Maar laten we even met z'n allen kijken van hé, waarom geven we als samenleving zoveel geld aan Schiphol en KLM, terwijl we gewoon beter kunnen investeren in goede treinen.

NYD: Ja, maar waarom is dit dan?

KAU: Dus het gaat ook heel erg over keuzes die worden gemaakt.

ML: Waarom worden deze keuzes gemaakt?

NYD: Waarom wordt de hand boven het hoofd gehouden van Tata Steel van KLM, van Schiphol?

ML: Van Schiphol in de Corona crisis!

NYD: Van Shell.

KAU: ja ja

NYD: WHY!!!!

KAU: Ja je spreekt hier met een volksvertegenwoordiger, dus ik ga toch ook een beetje over politiek praten. *Lacht*

NYD: Ja graag! Bring it

ML: Ja kom naar door!

KAU: Het gaat ook heel erg over hoe, hoe kijk je naar de wereld en hoe kijk je naar hoe wij omgaan met elkaar en de samenleving? Hé van gaat het altijd over profit, dus over winst maken? Ja, is dat waartoe wij ter aarde zijn? Bij wijze van. Of gaat het over op een gelijkwaardige manier met elkaar omgaan en ervoor zorgen dat we ook voor de toekomst iets overhouden dus niet alleen kijken naar de belangen van het kapitaal.

ML & NYD: ja

KAU: Om het maar even zo te zeggen. Maar naar gelijkwaardigheid, naar natuur, dat we daar ook een bepaalde waarde aan hechten. En wat ik, wat ik heel concreet merk, is dat kijk je naar het systeem of naar het individu? Dat hele neoliberale denken van hé, jij bent als persoon verantwoordelijk voor alles, daar geloof ik eerlijk gezegd niet zo heel veel in, omdat ik denk, we hebben ook systemen nodig die mensen aansporen. En een heel concreet voorbeeld om het misschien iets duidelijker te maken. Dat gaat over ook de rol van de overheid. Hé, hoe kijk je naar de rol van de overheid? Moet die zich zoveel mogelijk terugtrekken of juist actief zijn? Nou, en ik ben van de stroom dat je dus juist actief moet optreden, want een persoon alleen kan het verschil niet maken. Dus ja, we hebben de overheid nodig om zo'n Shell aan te pakken. Maar ook een leuk voorbeeldje op het moment dat bijvoorbeeld vanuit, daar zijn ook allerlei onderzoeken over. Op het moment dat vanuit de regering of het land meer wordt geïnvesteerd in fietspaden, gaan mensen ook gewoon meer fietsen.

NYD: Ja, hoe makkelijk kun je het maken.

ML: En dat is helemaal niet een betuttelend bemoeierig iets, dat is gewoon hier zijn fietspaden alsjeblieft ja.

KAU: Ja precies.

NYD: Ja veilig maken

KAU: Ja precies. Precies in plaats van zeg.

KAU: Precies

ML: is geld.

KAU: Ja.

NYD: Want het is dus echt puur geld waarom de hand boven het hoofd wordt gehouden van dit soort grote vervuilers.

KAU: Nou ik denk geld en mensbeeld dus van hé, mensen gaan het allemaal zelf maar even doen. Nou ik ik ik, ik ...

NYD: Maar zou dat echt, zouden ze echt denken, zouden ze, ja, ik weet niet al iets als de VVD, zouden zij oprecht denken van O, de mensen gaan het fiksen of is het een makkelijke uitweg van we gaan niet Schiphol aanpakken; iedereen neemt ze eigen verantwoordelijkheid? Want dat geloof ik bijna niet.

ML: Ja ik ook niet.

NYD: Ik denk niet dat ze denken dat het individu het gaat oplossen. Maar goed, het is misschien niet een vraag aan jou om eh, je collega's daar eh,...

KAU: Ik kan wel een beetje iets zeggen

KAU: *lacht* Wat ik wel kan zeggen is dat ik wel merk, is dat sommige partijen heel erg gaan zitten van hé, als wij bedrijven maar genoeg ruimte geven om te vergroenen, dan gaan ze het wel doen, want dan zien ze wel dat dat juist geld oplevert. Maar ik denk, we hebben geen tijd om te wachten op die bedrijven.

NYD/ML: Ja, ja.

KAU: Dus ik ben veel meer van hé, we moeten d'r voor zorgen en eigenlijk op sommige vlakken dwingen, want ze hebben hun kans gehad om het goed te doen. *lacht*

NYD/ML: Ja.

KAU: Dus het gaat ook heel erg over hoeveel vertrouwen heb je in in het huidige systeem? En het huidige systeem heeft ons wat mij betreft al lang in de steek gelaten op heel veel vlakken, en het klimaat is daar één van.

ML: Ja, ja,

NYD: En wat betreft klimaatrechtvaardigheid nou, dat lijkt mij dan dus die grote vervuiler aanpakken. Zijn er nog andere dingen die die klimaatrechtvaardigheid.. wat wat behelst dat nog meer?

KAU: Ja ja, dus inderdaad de grote vervuiler aanpakken. Waar het mij ook om gaat, is verantwoordelijkheid nemen voor het leed wat is aangedaan. We hadden het heel even over geschiedenissen over het verleden, over industriële revolutie en zo ja, laten we met z'n allen erkennen dat een deel van onze welvaart is gestoeld op uitbuiting.

NYD: Ja absoluut.

KAU: Van mens. Ik bedoel, als we het nog hebben over het slavernijverleden dat wordt nog niet eens op een nette manier erkend nog. Dus het gaat heel erg over als samenleving, als natie, in de spiegel durf kijken en zeggen: oké, we hebben echt shit verkeerd gedaan en we gaan dit nu anders doen. En één van de gevolgen daarvan, of de praktisch dingen die je wel kan doen is in inderdaad die vervuiler aanpakken. Maar ook kijken van: hé, wat kunnen we doen om om de mensen in de amazone op de op de juiste manier te helpen? En ja, eerlijk zijn ook. Het is niet makkelijk, dus ook tegen de Nederlandse bevolking zeggen van: ja, sorry we zitten in de shit. Gewoon eerlijke zijn.

NYD/ML: Ja, ja.

KAU: Ja soms denk ik van het is gewoon crisis. En ik denk ook .. we hadden net over politiek en dergelijk. Ik denk wat ik soms een beetje jammer vind, is in de politiek gaat het soms ook over: welk verhaal spreekt veel mensen aan? Weet je wel, en zeggen van: hé, we zitten in de shit, we moeten echt iets gaan doen..

NYD: Is niet leuk om te horen.

KAU: Is niet leuk om te horen en je voelt je misschien aangesproken en je denkt ja, maar ik als persoon heb toch niet-direct iets gedaan. En dat kan heel erg kloppen. En het lastige is dat veel ... dus een deel is ideologie, maar een deel is, denk ik, ook dat we met z'n allen dit soort dingen niet durven te zeggen. Want ja, dan krijg je misschien niet de stemmen, weet je wel?

ML: Ja.

KAU: Ik denk: ja, dat hebben we nodig. We moeten eerlijk kunnen zijn, we moeten kunnen zeggen: hé, we gaan ons best om dit fixen maar dat betekent inderdaad ook dat bepaalde dingen wat moeilijker gaan worden.

NYD: Ja.

KAU: Zonder weer helemaal te verdwijnen in de doemscenario's want wat ik net zeg als we de grote vervuilers echt aanpakken, daar zit ook geld. Ja, met dat geld kunnen we onze treinen fixen.

NYD/ML: Ja, ja, ja, ja, tuurlijk.

KAU: Dus voor mij gaat het zeg maar principieel dus dat we de grote vervuilers moeten aanpakken en verantwoordelijkheid moeten nemen, maar ook over kasverschuivingen want dan hebben we gewoon meer geld om andere dingen te doen en dan kan het wat makkelijker worden voor de burger.

ML: Ja, maar ik krijg er dan zo'n hard hoofd in want ik hoor je zeggen: ja, dat is natuurlijk niet het verhaal wat mensen willen horen en dan krijg je de stemmen niet. Dus en dat zie je ook gewoon gebeuren, want de mensen die de stemmen krijgen, dat zijn de mensen die hebben het positieve verhaal en het valt wel mee. En ja, we doen er wel wat aan, maar we kijken wel, je moeten wel lekker kunnen bij blijven barbecuen; dat zijn de mensen die de, die de stemmen krijgen. En de mensen die wel dus zeggen: Hallo, het is crisis, we moeten wat doen, die worden je ook wel gehoord, maar door een minder grote groep.

KAU: Ja, ja,

ML: En dan denk ik, wanneer gaan we dat dan, hoe gaat dat dan, hallo,

KAU: Ja, ja.

NYD: Maar het verbaast me ook eigenlijk dat juist een partij zoals de VVD, om ze nog een keer maar te noemen ...

KAU: *lacht* heel goed.

NYD:.. waarom zijn niet vol inzetten, want ik denk huh, jij wil toch ook gewoon een wereld waar we met z'n allen met iedereen over de hele wereld op een fijne, veilige manier kunnen leven.

ML: Ja.

NYD: Hoezo zou alleen een links beleid... ja kijk dat jij zo bent, van al dat geld moet van mij zijn, dat je zo bent: fine be my guest. Maar klimaatverandering gaan ons allemaal treffen.

ML: Ja en..

NYD: Maar dat is trouwens ook wel waar: waren rijke mensen, die weten zichzelf dat we weer uit te kopen.

ML: I know, ja.

NYD: Die weten wel een villa op een berg te bouwen met airco whatever, dus, da's ook niet helemaal maar.

KAU: Of zelfs vliegen naar de ruimte en daar gaan leven. Alles kan. *lacht*

ML: Maar ik zou gewoon ook als VVD,.. Ja ik vind het altijd stom als ze zeggen: ja, ik heb nu ook kinderen en ik wil denken aan mijn kinderen, want dan maak je het weer zo over jezelf. Maar d'r zijn nog zat mensen met kinderen die gewoon graag willen dat niet over tien jaar de wereld een kutplek is om te leven.

NYD: Zou je denken.

ML: Over tien jaar gaan ze heus nog niet naar de ruimte.

NYD: Sowieso als er over tien jaar al mensen naar de ruimte gaan, hoeveel zouden dat er zijn?

ML: Ja.

NYD: Oké, maar we zijn dus nog wel op tijd om het tij te keren?

KAU: We hebben heel weinig tijd.

NYD: Weinig maar het kan nog wel.

KAU: Maar het is, het is wel iets waar ik heel graag wil blijven geloven. *lacht*

NYD: Ja, nee, heel goed.

KAU: *lacht* Maar nee, het kan nog laat ik het zo zeggen, maar het is inderdaad.

NYD: Maar wat moet er dan..

ML: Wat moeten we doen?

NYD: De vervuiler aanpakken, en dan bedoelen we, zeggen.. we moeten sancties leggen, of moeten we zeggen: dit mag je niet langer, deze uitstoot mag je niet langer uit uitstoten. Of waar moet ik concreet denken?

KAU: Ja, ja, nou, dat is één ding en ik wilde nog heel even terugkomen op wat er net werd gezegd over hoe zorgen we.. over het hard hoofd.

ML: Ja, ja.

KAU: Het punt dat daar uitkwam, want ik wil nog even dan terugkomen daarop, omdat ik kijk ik ik ben heel erg uit activisme gekomen en de klimaatbeweging. En wat ik daar ontzettend belangrijk in vind, is die verandering ehm, die komt, zeg maar ook vanuit de samenleving en grassroots.

NYD/ML: Ja, ja.

KAU: Dus ik doe keihard m'n best om nu, zeg maar vanuit het systeem dingen te veranderen, of het nou gaat om die fietspaden of die milieucriminelen dan aan te pakken: dus de grote vervuilers. Maar wat ik ook echt wel heb meegemaakt en heb gezien, is op, zeg maar op lokaal niveau, om het zomaar te zeggen: of gewoon de mensen om je heen, ontstaan ook echt mooie dingen. Dus activisten die met heel veel mensen met elkaar in gesprek gaan, dat intersectionele wat steeds meer komt. Van oh, ja, wacht effe, we hebben in Nederland best wel lang, of tenminste de klimaatbeweging is best wel wit. Toen ik er nog in zat, was dat ook nog heel erg aan de orde en ik vind het heel mooi om te zien dat dat steeds meer aan het veranderen. Is dat bijvoorbeeld Extinction Rebellion die had de laatste bij het scheepvaartmuseum hebben ze dat schip daar geblokkeerd.

KAU: Precies over dat kruisverband van hé Nederlandse rijkdom is gebouwd op uitbuiting van anderen.

ML: Ja.

KAU: Laten we daarmee stoppen, weet je wel, en en één van de eerste vragen die jullie net stelden was, hoe hou je dan die hoop en positieve daarin: ik zie wel heel veel lelijke dingen, van oh my gosh waarom is dit ooit zo bedacht, weet je wel, en dan moet je dat gaan repareren. Maar ik zie ook dat er vanuit de samenleving steeds meer wordt gezien, ervaren, dat al die dingen met elkaar samenhangen. Dus ik geloof ook wel dat hoe groter die groep wordt, hoe meer dat zich gaat vertalen naar uiteindelijk wat er op andere niveaus gebeurt.

NYD: Ja.

KAU: Maar dat is echt wel, aan de ene kant iets wat heel veel tijd energie kost en aan de andere kant ook weer precies die hoop geeft, die we denk ik met z'n allen ook nodig hebben dus ook dat soort momenten vieren en daarbij stilstaan zonder dat we precies weten van oh, morgen is het gefikst.

NYD: Ja.

KAU: Want dat weten we niet.

ML: En er waren natuurlijk ook wel een aantal grote winsten.. want want Shell die heeft een een, een belangrijke rechtszaak verloren..

KAU: Ja, ja.

ML: .. recent nog en, en de Nederlandse staat is ook verplicht door de rechter om de Urgenda doelen te halen, dat zijn wel ook dingen in het rechtssysteem en in gewoon in het systeem. Waar ik dan denk: dat gebeurt dan niet.

NYD: Maar wat gebeurt er dan als ze het niet halen, want we hebben dus niet gehaald afgelopen jaar en dan?

ML: Ja, weet ik niet.

NYD: Dat vraag ik me dus, dat vraag ik me dan dus af.

ML: Moeten de mensen dan voor het gerecht, moeten de mensen dan in de gevangenis?

NYD: Hier, hier, de Nederlandse uitstoot van broeikasgassen in 21 was weer hoger dan in het voorgaande jaar. Daarmee is het Urgenda doel voor de vermindering van de CO2 uitstoot met 15 procent niet gehaald.

ML: Ja wat zijn dan de gevolgen?

NYD: In 2020 lukte dit nipt.

ML: Door de corona.

KAU: Ja precies.

NYD: Dus dan denk ik zo'n rechtszaken ja, oké, top, maar dan ben ik ook wel benieuwd wat dan volgt.

KAU: Ja, da's toch pijnlijk he? Want ja dan denk ik: we hebben allemaal systemen ingericht. Ik bedoel, ik heb soms ook moties die dan niet helemaal worden uitgevoerd, zoals ik ze had bedoeld.

NYD: Oh, ja, ja, nou, ja, ja, ja.

KAU: Dus ja, dat is ook gewoon het eerlijke verhaal van wat ik net zei van ja, we hebben een rechtsstaat en en en we hebben een zorgplicht en we hebben verantwoordelijkheid en tegelijkertijd is het soms ook gewoon effe tegen muren aanlopen en dan op een andere manier opnieuw proberen.

NYD: Ja en politiek is natuurlijk ook botsen en samen dan tot een compromis komen terwijl compromiën, compromissen, daar is misschien helemaal geen ruimte eigenlijk meer voor. Maar ja, daar is ook maar zoveel wat je dan kan doen aan de groene linkerkant. Uh, heel even over die verantwoordelijkheid nog waar we het net over hadden: individu versus de grote vervuiler, politiek, bedrijven...

KAU: Ja.

NYD: We weten nu wat jouw algemene kijker is, maar voor jou persoonlijk, dus als individu: hoe kijk je naar jouw eigen uitstoot, vind je, ben je daarmee bezig? Of of denk je soms ook ja, sorry maar ik kan het ook niet in m'n eentje dragen.

ML: Heb je zeg maar de steak tartaar situaties, zoals ik?

KAU: Ja, ja, ja, nou, ik vind wel... ik krijg... weet je wat ik superstom vind? Op het moment dat je dus je best doet als individu en dan inderdaad af toen met de auto ergens heen gaat of zo, dan ben je af..

NYD Ja, ja, ja. Juíst, omdat jij je natuurlijk uitspreekt hierover: hoe strenger mensen naar je zullen kijken

KAU: precies, precies

ML ik zag het ook weer op Twitter gebeuren met Georgina Verbaan want ja, spreekt zich altijd uit en die ging dan 1 keer vliegen voor de bruiloft van der broer, geloof ik, en meteen heel Twitter d'r op. Ja, belachelijk!

KAU: Ja ja, dus dat wilde ik even gezegd hebben over hoe belangrijk is om daarmee te stoppen en ik persoonlijk: ja, ik doe het ook allemaal niet goed. Wet je wel, ja. Deze kleren die ik draag... Alleen dat al... Weet je wel, en ik probeer wel m'n best te doen om dus wel bewust te shoppen, om bewust te eten, om ja, zo veel mogelijk het OV te gebruiken, maar ook hiervoor geldt en dat bedoelde ik net ook met waarom systeemverandering zo belangrijk is: Kijk, op het moment dat je dus, en daarom werken we dus ook, of ten minste, dan vind ik het belangrijk dat we gewoon mensen fatsoenlijk betalen, zeg maar, want dan heb je gewoon meer geld om ook kleren te kopen

NYD Ja, ja, precies

KAU: die duurzaam zijn en niet door onderdrukking zijn gemaakt.

KAU: Dus, dat bedoel ik met interseksualiteit ook dus de portemonnees. Sorry, maar als jij gewoon minimumloon heb verdient en je werkt keihard, je hebt geen tijd, dan kan ik jou niet kwalijk nemen dat jij koopt bij een kledingketen die in Bangladesh mensen aan't

onderdrukken is.

ML precies ja

KAU: Dat is super heftig en ik vind het afschuwelijk, maar ik snap het! Ik ga niet van je vragen om een duurzaam shirt te kopen van 200 euro, terwijl je je maand niet rondkomt. En dat zijn dus ook weer politieke keuzes die worden gemaakt van weet je wel constant van minimumloon is niet goed, mensen moeten keihard werken, arbeidsvoorwaarden zijn niet goed. Dus nou ja, goed dan omdat ik heel erg geloof in zowel klimaat aanpakken als algemene ongelijkheid, want daarmee maak je ook dat verschil. En dan als individu, denk ik: wel, ja, sorry die ene die één, die miljonairs.. die moeten we gewoon keihard aanpakken.

NYD Ja zeker!

KAU: Dus die moeten als individu hun verantwoordelijkheid nemen, weet je wel. Het is ook zo een verschil wat mij betreft in persoon

NYD Ja, maar het lijkt me zo lastig, omdat jij er dan over klimaat uitspreekt en zo'n ja zo bekend figuur bent in Nederland en het is een... een sector waarop je dus zelf persoonlijk hele kleine dingen kan, keuzes kén maken. Maar stel bijvoorbeeld je collega die doe, die zet zich in voor de jeugdzorg die hoeft niet in diens dagelijks leven na te denken over de keuzes rondom de jeugdzorg en die dan wel of niet, terwijl ja, de, je wordt zo, je hebt al zo'n vet, vet, groot, belangrijk, heftig probleem waar je je mee bezighoudt en dan heb je eigenlijk ook nog dat individuele, waar je ook nog op aan gesproken... maar ook gewoon voor jezelf persoonlijk

ML: Want ja, want je zit heel de tijd met een schuldgevoel!

NYD Dat is het. Ja, als ik naar mezelf, ja, het aangesproken worden, is één ding, maar dat dat word ik eigenlijk nauwelijks, maar ook gewoon het gevoel bij jezelf. Het is, het is veel spanning of stress of een soort. Het is zo'n emotioneel groot onderwerp

ML Maar en ook dat ik dat en dat ik er een beetje verongelijkt kan worden, want dan denk ik: ja, ik kan wel hier zo gezellig de hele tijd niet vliegen, maar ik zie ondertussen al m'n vrienden wel gaan, bijvoorbeeld.

NYD Ja, dat ook

ML En daar kan ik echt wel... en dat vind ik dan, dat vind ik dan echt een geprivilegieerd kut probleem van mezelf. Maar het is wel zo dat dat speelt ook mee. En ja, ik weet niet, de wereld is gewoon... zeg maar ja, het kapitalisme... maar het is ook, zeg maar, status en reputatie en zo. Dat zijn dan ook allemaal belangrijke dingen ook als je het hebt over kleding kopen. Ik kan mensen ook niet kwalijk nemen als ze bij een bepaalde keten kopen, want het is ook de hele tijd, zeg maar je wordt bijvoorbeeld ook heel erg aangerekend op wat jij draagt en hoe je d'r uitziet en ja zeg, zeg maar wat je koopt en wat je hebt en hoe je d'r uit ziet. Daar... daar lezen mensen ook heel veel aan af. Of d'r worden allemaal conclusies of je getrokken.

NYD: Ja nou ja dat gebeurt bij jou natuurlijk ook, even los van of het dan wel of niet duurzaam is, of ook gewoon überhaupt, je looks, die fantastisch zijn.

KAU: Ja. Daarom ben ik dus superblij met elke strijd voor gelijkwaardigheid dus inderdaad, of het nou gaat over hoe we d'r uitzien, wie je bent, wat je gelooft, wat je dat ik denk, uiteindelijk zijn dat allemaal knopjes waar we op onze eigen manier aan draaien. Ja, of je serieus wordt genomen of niet. Als ik iets zeg, ja, o, of het nou over klimaat gaat of iets anders, daar wordt op een andere manier naar gekeken dan als een ... met zomaar te noemen een beter, misschien iets zegt. Weet je wel, ja? Dus dat maakt ook allemaal uit en het laatste punt, over persoonlijke keus, die je maakt, maar kijk. Ik, ik heb familie over de

zee, ik vind het, ik denk van o my gosh. Ik heb die dus jaren niet gezien. Ik wil ze op een gegeven moment wel weer gaan zien, want denk ik, oké, sta ik op Schiphol? Ja, ik zie voor me dat ik weer trending ben op Twitter, weet je wel en dat is dat is dat verongelijkt wat je net beschrijft. Dat herken ik op een bepaalde manier op. En ik zeg dit heel bewust ook juist om aan te geven van: ook de mensen die misschien heel zichtbaar met iets bezig zijn, die kunnen het soms ook moeilijk hebben, dus ik ben geen SUPERHERO, bij wijze van

NYD nee. Al vinden wij van wel *iedereen lacht* En ehh, mensen die helemaal niks geloven van klimaatverandering, hoe ga je daarmee om? Mensen die zeggen: klimaathysterie of dat soort, dat soort woorden worden dan in de mond genomen.

KAU: Ja, ja, wat ik belangrijk vind, is één aan de ene kant, dus proberen te kijken: waar komt zo iemand vandaan van? Oké, als je een bepaalde krant elke dag leest,

NYD: Een 'bepaalde krant'.

KAU: dan kan het dus best zo zijn dat jouw beeld zodanig vervormd is dat je dat dus echt allemaal gelooft, en dat is best moeilijk om dat om daar doorheen te prikken. Wat ik dan probeer is juist te zoeken naar wat zijn dan de gedeelde waarden? Dus het gaat niet alleen over van oké, geloof je d'r in of niet, maar vind jij het belangrijk dat wij op een gelijkwaardige manier omgaan met de rest van de wereld? Vind jij het belangrijk dat elk individu eerlijk wordt behandeld? Vind jij het ook oneerlijk dat inderdaad superrijke mensen met letterlijk alles wegkomen, waaronder klimaat? Ja, dus voor mij is, zeg maar, de klimaatcrisis is een soort symptoom van iets heel groots, net zoals zeg maar de wereldwijde ongelijkheid ook weer een symptoom is van onderdrukking. Dus dan probeer ik ook te kijken naar wat de waarden die voor mij d'r onder liggen of die op een andere manier kunnen verbinden met die persoon die d'r misschien niet in gelooft, maar het wel heel erg vindt, diegene onderbetaald wordt. En dan zoeken naar een manier om het te overbruggen

ML Ja. Het vereist nogal wat van je, kan ik me voorstellen, als je altijd maar weer toch ja, die die onderliggende waarde moet... moet naar buiten moet peuren.

Ik kan me ook best al, nou ja, maar heel machteloos en onverschillig voelen door alle

berichtgeving, omdat er, het probleem is zo groot zeg maar ik ik altijd net over dat filmpje van NOS. Ik heb dat bewust niet gekeken en ik heb ook ik ga. Ik lees soms ook echt berichten over het klimaat niet omdat ik er gewoon nou ja, er echt heel angstig van wordt of kan worden. Ja, en ik vind het heel zorgelijk hoe weinig er landelijk, maar ook wereldwijd gebeurt, heb heb jij dit ook, kan je hier ook, heb je heb je tips?

KAU: ja, nee, ik ik voel die hulpeloosheid ook, vooral als ik letterlijk tegenaan loop dat sommige politieke partijen wel zeggen dat we het belangrijk vinden, maar dan tegen m'n motie stemmen. Dus het is ook nog heel...

ML: Ja, ja, ja, het is gewoon nog heel duidelijk

KAU: Ja ja het is gewoon zo obvious. O My Gosh! Wat wat, wat is dit, dus ik ik, ik maak het letterlijk, elke dag mee zeg maar...

NYD Ja, en in your face ook zo.

KAU: Gewoon letterlijk, letterlijk in je face...Wat mij wel op de been houdt is een paar dingen. Één is dat ik weet dat zeg maar letterlijk over de hele wereld mensen ook keihard aan het strijden zijn op hun eigen manier. Ik bedoel, ik ben nu wat zichtbaarder maar d'r zijn ook mensen, die weet je wel... Die achter de schermen op hun eigen manier hun hun community mee proberen te krijgen. Of tegen die ene oom durven te zeggen van: hé, je bent racist, weet je wel. Voor mij zijn dat allemaal voorbeelden van acties die voor mij heel erg belangrijk zijn om te blijven onthouden, want ik denk: ik ben niet alleen en dat ik zichtbaar ben, betekent niet dat ik alleen ben. Dat is één ding wat mij op de benen houdt het tweede gaat voor mij ook meer over. Ik geloof dat mijn handelen. Kijk wat ik belangrijk vind, is: Ik denk: als ik doodga hoe wil ik terugkijken op mijn leven? En dan wil ik kunnen zeggen van Kauthar je weet niet precies of jij het klimaat hebt gered, weet je, dat is zo'n grote taak inderdaad... Wie ben ik om te denken dat... Maar om dan niks te doen? Dat vind ik niet zeg maar een oplossing. Dus voor mij is het belangrijk dat ik aan het eind van mijn leven kan terugkijken en zeggen van: weet je Kauthar je hebt je best gedaan. En dat dat klinkt misschien niet als

de meest sexy... een grote stip op de horizon, maar wel iets wat mij op de been houdt omdat ik denk, uiteindelijk gaat het daarom kan ik zeggen dat ik hard gewerkt heb voor de idealen waarin ik geloof, ook als letterlijk de wereld morgen in de fik vliegt, dus niet de uitkomst altijd direct verbinden aan je inzet, ja, want het is zó groot, dat ik niet weet of die ene vlucht nou net het verschil heeft gemaakt. Maar ik weet wel dat ik die persoonlijke afweging heb gemaakt en m'n best heb gedaan.

ML Ja, dus hierin is dan, zeg maar wat je individueel doet wel belangrijk. Omdat. Ja, ja, je bent gewoon de enige, jij, niemand anders is verantwoordelijk voor jou. Dus jij moet dan.

NYD Ja, daar maak je dan keuzes in. Je weet wat je normen en waarden zijn

ML Ja

NYD Oké als afsluiter: die klimaatmars komt eraan. Zondag 19 juni Rotterdam, 13:00 uur. Waarom moeten we daarheen?

KAU God nou, volgens mij na dit gesprek hoop ik dat je sowieso gaat

NYD ja, denk het ook

KAU maar één van mijn lievelingsleuzen om te schreeuwen tijdens zo'n klimaatmars is 'system change, not climate change' en op het moment dat wij heel erg laten zien van: 'hé, wij willen gewoon dat die shit gefikst wordt, het is echt tijd om dat te gaan doen'. Dan geeft dat ook een impuls aan de politiek. Dat helpt mij letterlijk, de volgende maandag, om te zeggen: kijk, dit is wat Nederland wil! Dat is meer op dat niveau, zeg maar, politiek/samenleving. Twee: het gaat heel erg ook over... Voor mij zijn klimaatmarsen, maar ook demonstraties, de women's march en alle andere demo's, die zijn voor mij ook healing, want dan sta ik daar en dan kijk ik om me heen en dan denk ik: hebben we toch weer geflikt! We staan er toch

NYD Samen

KAU Dat ik heel erg bij die ene demo waarop het ook nog keihard regende. Toen dacht ik: het is letterlijk shit *lacht*

NYD Die had jij helpen organiseren toch? 2019?

KAU Ja, precies. Dat je denkt: wat doe ik hier? Maar dan denk ik: we staan er toch

ML Toen waren er echt héél veel mensen. Ik weet nog dat ik dacht: oh my god, we staan hier met z'n allen in de stromende regen.

NYD Maar we staan er wel. Maar ik vind het toch ook wel echt een vet idee dat als we daar dus heen gaan, de negentiende, want dat gaan we, met z'n allen, alle luisteraars gaan dat ook gewoon doen. Dat we dan denken: morgen, maandag, staat Kauthar daar in die Tweede Kamer en dan kan zij zeggen: alllll die mensen, die waren daar, en dan heb jij weer extra power om je verhaal kracht bij te zetten

ML Ik vind dit serieus nog een extra motivatie om te gaan. Gewoon een hele concrete motivatie om jou dan... nou, dan ben ik in ieder geval één body count of hoe noem je dat? Dat jij kan zeggen: zij stonden daar!

NYD ja, we gaan! We gaan met z'n allen!

ML: Ja, GA!!

EINDTUNE

NYD Dit was aflevering 94, deel a! Dankjewel Kauthar, dat je in je drukke schema tóch tijd voor ons wilde vrijmaken EN natuurlijk bedankt voor al het werk dat je doet

ML Bedankt voor de edit Daniël van de Poppe, bedankt voor de jingles Lucas de Gier, bedankt voor de website Liesbeth Smit. En nieuw toegevoegd aan dit rijtje: bedankt Amberscript voor de hulp bij het maken van de transcripten!

NYD Ook zet ik graag nog even de MENSELIJKE transcripters in het zonnetje die aflevering 93 a en b, over DE NEUS voor ons in elkaar zetten: Ymke, Hannah en Marthe, Melissa, Hanne, Marjolein, Mireille, Jasmijn en Rikke.

ML Post kan naar info@damnhoney.nl, altijd leuk als je een vraag voor ons hebt of een leuk bericht.

NYD kun je niet genoeg van ons krijgen? Steun ons op petje.af/damnhoney - 'vanaf 1 euro per maand krijg je toegang tot onze tweewekelijkse kletsafleveringen die exxxxxclusief te beluisteren zijn voor donateurs, je krijgt de damn honey ringtone, toegang tot de teleGRAMN honeyyy groep, we doen er regelmatig winacties.. eigenlijk alleen maar LEUKS. Dus steun ons!

ML of doet dit alles lekker niet

NYD zelf weten

ML Doeiiii